

ZASTOSOWANIE INTERNETU W EDUKACJI – WYNIKI BADAŃ

RACZYŃSKA Maria, RP

Streszczenie

Artykuł swoją tematyką zwraca uwagę czytelnika na wpływ upowszechniania sieci internetowej na nauczanie. Omówiono wybrane zastosowania technologii internetowych w praktyce szkolnej.

Słowa kluczowe: Internet, edukacja, informacja

THE INTERNET IN SCHOOL – THE RESULTS OF STUDY

Abstract

The chapter presents the influence of the Internet on the evolution of education. This paper presents the use of the Internet in education. It presents some selected IT adaptations in school.

Key words: Internet, education, information

1 Wstęp

Internet od kilku lat stał się popularnym medium wykorzystywanym w edukacji. Potencjał Internetu sprawia, że z roku na rok wzrasta liczba użytkowników Sieci. Popularność Internetu zwłaszcza wśród ludzi młodych stawia przed dzisiejszym nauczycielem nowe wyzwania. Videokonferencje, forum dyskusyjne, rozmowy na chatach, przysyłanie gotowych plików, usługi edukacyjne dostarczane drogą on-line, system hipertekstowy zwany siecią WWW to tylko niektóre z usług Internetu, które można wdrożyć w praktyce szkolnej. Dla wielu nauczycieli zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjnych, w tym wykorzystanie potencjału Internetu w edukacji z jednoczesnym połączeniem praktyki z teorią stanowi podstawę dzisiejszego kształcenia¹. Hipertekst stanowi obecnie podstawę wielu dydaktycznych programów komputerowych stosowanych na różnych przedmiotach², wspomagając tym samym proces edukacji³. Powstające serwisy edukacyjne wzmacniają pozycję Internetu jako bogate źródło informacji, nieograniczoną pomoc w nauce oraz szerokie narzędzie w procesie nauczania – uczenia się⁴. Granice użyteczności Internetu w szkole są niejednokrotnie przedmiotem wielu badań naukowych, są przedmiotem rozważań wśród kadry nauczającej⁵. Multimedialność, hipertekstowość, interaktywność, komunikacyjność to cechy, dzięki którym Internet stał się nieocenionym środkiem w

¹ Lukačova, Dana.: *Využitie IKT v technickej výchove. In Veda - vzdelávanie - prax*. Nitra: PF UKF, 2007

² Piecuch Aleksander: *Hipertekst w dydaktycznych programach komputerowych*. UHK PDF, Gaudeamus, Hradec Kralove, 2004

³ Piecuch Aleksander: *Wspomaganie uczenia się-nauczania przez technologię hipertekstu*. [w:] Technika – Informatyka _Edukacja, red. Waldemar Furmanek, Wojciech Walat, Wydawnictwo Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów, 2004

⁴ Kuźmińska-Sołśnia Beata: *Portale edukacyjne jako źródło informacji dla ucznia i nauczyciela* [w:] Komputer w edukacji pod red. Janusza Morbitzera, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2005

⁵ Raczyńska Maria: *Internet w szkole w świetle badań gimnazjów regionu radomskiego*, Radom, Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, 2005

procesie kształcenia i wychowania. Edukacja za pośrednictwem Internetu wyznacza nowy model kształcenia⁶.

2 Praktyczne wykorzystanie hipertekstu w edukacji

Coraz większego znaczenia nabiera udostępnianie w sieci elektronicznych materiałów pod postacią hipertekstu. Nowy sposób tworzenia, przechowywania i przekazywania treści zwany hipertekstowością stwarza przede wszystkim interaktywny dostęp do wszystkich danych na całym świecie. Na uwagę zasługuje fakt, iż dane wzbogacone o elementy multimedialne (tekst, dźwięk, obraz, film) prezentują treści w sposób bardziej poglądowy i ułatwiają tym samym przyswajanie informacji. Jak wykazują badania wielokrotnie wzrasta aktywność uczniów na lekcjach z użyciem materiałów hipermedialnych⁷.

Hipertekst jako pismo niekonwencyjne, z odnośnikami kontrolowanymi przez czytelnika w pewien sposób pozwala uczniowi na samodzielne układanie własnego scenariusza dydaktycznego⁸. Jednocześnie korzystanie z hipertekstu wymusza aktywność uczącego przez ciągłe podejmowanie decyzji dotyczących indywidualnego toku przebiegu procesu nauczania⁹.

W kontekście zasygnalizowanych we wstępie możliwości wykorzystania Internetu w edukacji na szczególną uwagę zasługuje pobieranie przez użytkowników informacji z Sieci. W marcu 2008 roku przeprowadzone zostały badania wśród grupy 152 studentów Wydziału Nauczycielskiego Politechniki Radomskiej kierunku edukacja techniczno-informatyczna i informatyka. Badania te dotyczyły problematyki pozyskiwania informacji z Internetu, w tym jej wiarygodności. Wszyscy respondenci mieli dostęp do komputera i Internetu. Większość korzysta z Internetu bardzo często (60,5%) lub często (31,6%), sporadyczne korzystanie z zasobów Internetu deklaruje tylko 7,9% badanych. Z deklaracji badanych wynika, że wyszukiwanie informacji z Internetu jest zjawiskiem bardzo popularnym wśród użytkowników Sieci. Większość użytkowników wypowiedziała się, iż bardzo często (60,5%) lub często (31,6%) wyszukuje informacje w ten sposób. Tylko 7,9% wykorzystuje Internet do tego celu sporadycznie.

W opinii respondentów większość uważa, że informacje pozyskiwane z Internetu są tylko czasami wiarygodne (80% odpowiedzi), lub bardzo rzadko (9%). Tylko 7% respondentów uważa informację pozyskiwaną z Sieci za zawsze wiarygodną. Niewielki odsetek (4%) jest niezdecydowanych w tej kwestii.

W kontekście uzyskanych wyników tym bardziej niepokojącym jest kolejny wynik badań, z którego wynika, że większość respondentów opowiada się za sporadyczną weryfikacją tych informacji z Internetu (42,1%) lub wręcz wcale nie weryfikuje tych informacji z pozycjami drukowanymi (14,5%). Niewiele, bo ponad jedna trzecia respondentów weryfikuje informacje pozyskiwane z Sieci z pozycjami drukowanymi (34,9%), a tylko 8,6% weryfikuje to działanie bardzo często.

⁶ Veronika Stoffová, Ján Stoffa: *Interaktívne animačno-simulačné modely v elektronických prezentáciách učebnej látky* [w:] Technika – Informatyka – Edukacja. Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji informatycznej. T. VI. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006

⁷ Raczyńska Maria: *Internet w szkole ...*, op. cit.

⁸ Derrick de Kerchove: *Inteligencja otwarta. Narodziny społeczeństwa sieciowego*. Wydawnictwo MIKOM, Warszawa 2001. ISBN 83-7279-093-0

⁹ Walat Wojciech: *Podręcznik multimedialny. Teoria – Metodologia – Przykłady*. Wydawnictwo Uniwersytetu rzeszowskiego, Rzeszów 2004.

Na podstawie przedstawionych w tekście wycinkowych badań można wysnuć tezę o zmianie roli nauczyciela w procesie edukacji wspieranej Internetem.

3 Rola nauczyciela

Wdrażając uczniów do aktywnego pozyskiwania wiedzy w Internecie kształtowany jest u nich nawyk ciągłego uczenia się, a także aktywny stosunek do procesu kształcenia. Jednocześnie jednak zmienia się rola i zadanie nauczyciela w procesie kształcenia. Celem jego pracy staje się nauczanie tradycyjnych zagadnień z jednoczesnym uświadomieniem roli nowych technologii, wykorzystanie technologii jako nowoczesnego narzędzia pracy współczesnego człowieka¹⁰.

Umiejętność twórczego wiązania nowoczesnych technik z wiedzą dydaktyczną warunkuje dalsze sukcesy dydaktyczne¹¹. Dlatego z chwilą włączenia nowego medium, jakim jest Internet do procesu kształcenia rolą nauczyciela jest między innymi:

- nauczyć ucznia efektywnego korzystania z Sieci, przeprowadzania selekcji znalezionych informacji i na podstawie uzyskanych danych tworzenia pełnowartościowych informacji,
- nauczyć ucznia filtrowania błahych i nieprawdziwych informacji,
- nauczyć ucznia właściwej analizy i wykorzystania zdobytych informacji z Internetu,
- nauczyć ucznia weryfikacji sieciowej informacji z tradycyjnym źródłem książkowym.

Jak słusznie bowiem zauważył Ryszard Tadeusiewicz: *nadmiar informacji powoduje, że użytkownik Internetu ślizga się powierzchnie po zasobach informacyjnych w sposób nie pozwalający na właściwą analizę i wykorzystanie zdobytych wiadomości. Nie sprzyja to przekształcaniu informacji w użyteczną wiedzę*¹².

4 Zakończenie

Przedstawione wyniki badań nie obejmują wszystkich kwestii, które składają się na potencjał edukacyjny Internetu. W niniejszym artykule skoncentrowałam się przede wszystkim na wycinkowym badaniu pozyskiwanej informacji z Internetu, a przede wszystkim na zbadaniu świadomości uczniów dotyczącej weryfikacji i wiarygodności tej informacji.

Biorąc pod uwagę powyższe badania oraz zauważone pod wpływem wieloletniego doświadczenia i praktyki zawodowej pedagoga nieprawidłowości w pozyskiwaniu informacji z Sieci przez młodzież chciałam zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia w pozyskiwaniu informacji z Internetu.

¹⁰ Stanisław Juszczyk: *Kwalifikacje merytoryczne i funkcje spełniane przez współczesnego nauczyciela informatyki i technologii informacyjnej* [w:] St. Juszczyk: *Dydaktyka informatyki i technologii informacyjnej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2004

¹¹ Elżbieta Sałata: *Kompetencje informatyczne nauczycieli we współczesnej szkole* [w:] *Technika – Informatyka – Edukacja*, red. Waldemar Furmanek, Wojciech Walat, Wydawnictwo Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów, 2005

¹² Ryszard Tadeusiewicz: *Spoleczność Internetu*, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2002

6 Literatura

1. JUSZCZYK Stanisław: *Kwalifikacje merytoryczne i funkcje spełniane przez współczesnego nauczyciela informatyki i technologii informacyjnej* [w:] St. Juszczyk (red.): *Dydaktyka informatyki i technologii informacyjnej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2004. ISBN 83-7233-60-X
2. de KERCHOVE Derrick: *Inteligencja otwarta. Narodziny społeczeństwa sieciowego*. Wydawnictwo MIKOM, Warszawa 2001. ISBN 83-7279-093-0
3. KUŹMINSKA-SOŁŚNIA Beata: *Portale edukacyjne jako źródło informacji dla ucznia i nauczyciela* [w:] *Komputer w edukacji* pod red. J. Morbitzera, Akademia Pedagogiczna w Krakowie, 2005. ISBN 83-7271-341-3
4. LUKAČOVA Dana.: *Využitie IKT v technickej výchove. In Veda - vzdelávanie - prax*. Nitra: PF UKF, 2007
5. PIECUCH Aleksander: *Hipertekst w dydaktycznych programach komputerowych*. UHK PDF, Gaudeamus, Hradec Kralove, 2004
6. PIECUCH Aleksander: *Wspomaganie uczenia się-nauczania przez technologię hipertekstu* [w:] *Technika – Informatyka -Edukacja*, red. Waldemar Furmanek, Wojciech Walat, Wydawnictwo Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2004. ISBN 83-88845-39-X
7. RACZYŃSKA Maria: *Internet – aspekt informacyjny w procesie komunikacji* [w:] *Technika-Informatyka – Edukacja. Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji informatycznej*, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, pod red. Wojciecha Walata, Rzeszów 2006. ISBN 83-88845-70-5
8. SAŁATA Elżbieta: *Kompetencje informatyczne nauczycieli we współczesnej szkole* [w:] *Technika – Informatyka _Edukacja*, red. Waldemar Furmanek, Wojciech Walat, Wydawnictwo Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów, 2005. ISBN 83-88845-55-1
9. STOFFA Weronika, STOFFA Jàn: *Interaktívne animačno-simulačné modely v elektronických prezentáciách učebnej látky* [w:] *Technika – Informatyka – Edukacja. Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji informatycznej*, t. VI pod red. Wojciecha Walata, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006. ISBN 83-88845-70-5
10. TADEUSIEWICZ Ryszard: *Společnost' Internetu*, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2002. ISBN 83-87674-33-8
11. WALAT Wojciech: *Podręcznik multimedialny. Teoria – Metodologia – Przykłady*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2004. ISBN 83-7338-004-3

Lektorował: Elżbieta Sałata, dr inż.

Kontaktní adresa:

Maria Raczyńska, Dr
Katedra Informatyki, Wydział Nauczycielski,
Politechnika Radomska, 26-600 Radom, ul.
Chrobrego 27, PL
tel. 048/3617850
e-mail: raczmar@wp.pl